

Dr. Kiss Mária

1930–2019

Életének 90. évében, 2019. október 29-én Vasegerszegen, a Szent Miklós Idősek Otthonában elhunyt dr. Kiss Mária nyugalmazott Vas megyei levéltár-igazgató.

Ismereteink szerint ő volt az egyetlen kolléga, aki szakmai tevékenysége során három levéltárnak is igazgatója volt. 1930. október 6-án Szombathelyen született. A Kanizsai Orsolya Leánygimnáziumban tett érettségi vizsga után felsőfokú tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1953-ban fejezte be. Kötelező gyakorlonoki évét a Magyar Országos Levéltárban töltötte, ezt követően 1954-ben vette át történelem–levéltáros diplomáját.

A Szombathelyi Állami Levéltárban segédlevéltárosként kezdett dolgozni. 1955. szeptember 1-jétől Magyarország első női levéltár-igazgatójaként a Győri Állami Levéltárat vezette, majd 1959 februárjában a Veszprémi Állami Levéltár igazgatójának nevezték ki. 1961-ben beosztott levéltárosként tért vissza Szombathelyre. Doktori fokozatát 1966-ban a Szombathely céhes iparának története a 17–19. században című dolgozatának megvédésével szerezte meg. 1981 januárjától a Vas Megyei Levéltár igazgatóhelyettesévé nevezték ki. 1982-től 1986. október 1-jén történt nyugdíjba vonulásáig a Vas Megyei Levéltár igazgatója volt.

Dr. Kiss Mária levéltárosi munkásságának fő területe az iratgyűjteményekben rejtőző diplomatikai anyag felkutatása, a családi irattárak rendezése volt. 1984-ben indította útjára a Vas Megyei Levéltári Napokat. Megyei levéltárvezetőként a magyar levéltárügy hősi szakaszainak terheit hordta a vállán azokban a nehéz években, amikor gyakran a „papírgyűjtő kampányoktól” kellett a múlt iratait megőrizni az utókor számára. Közösségi emberként is aktív volt. 1963-tól Szombathely város tanácsának, majd 1965-től 1980-ig a városi végrehajtó bizottság tagjaként vett részt szülővárosa közéletében.

A tanácsért hozzá forduló kollégák, kutatók és levéltári ügyfelek számára bizalmat keltő és megnyugtató volt jó kedélyt sugárzó személyisége. Egyik kezdeményezője és motorja volt a Magyar Levéltárosok Egyesülete megalapításának. Rendszeres kapcsolatot ápolt a szomszédos burgenlandi és szlovéniai társintézmények vezetőivel, levéltárosaival. Számos kitüntetésben részesült, 2005-ben vehette át a Széchényi Ferenc-díjat.

Aktivitását egy baleset és az azt követő lassú regenerálódás törte meg, majd az egy esztendővel ezelőtt bekövetkezett második sajnálatos eset végleg lehetetlenné tette. Nehéz élethelyzetében váratlan örömként fogadta alma materének jubileumi vasdiploma adományozásáról szóló értesítését.

Dr. Kiss Mária személyével az 1950-es években átalakult levéltári szakma úttörő nemzedékének egyik utolsó személyisége távozott. Szeretetre méltó, színes egyéniségének emlékét kegyelettel fogjuk őrizni. Temetése 2019. november 6-án Szombat helyen a szalézi templom kriptájában volt. Nyugodjék békében!

Feiszt György

A Levéltári Szemle szerzőinek figyelmébe!

A Levéltári Szemle közlési és hivatkozási szabályzata a 2018. 3. lapszámtól megváltozott. Kérjük jövődő szerzőinket, hogy tanulmányuk elkészítésénél már az új szabályzatot vegyék figyelembe, amely a Levéltári Szemle 2018. 1. számában, illetve az archivportálon érhető el.

www.archivportal.hu/leveltari-szemle

A borítón:

illusztráció a levéltár-pedagógiai tanulmányokhoz (MNL VeML)

450 Ft

WWW.ARCHIVPORTAL.HU/LEVELTARI-SZEMLE